

COVID-19 VAKCĪNAS: NEPATIESĪBAS UN ATSPĒKOJUMI

4. izdevums – trešdiena, 3. februāris

Šajā ziņojumā tiek apkopotas Latvijā vispopulārākās nepatiesības un to atspēkojumi par COVID-19 vakcīnām. To izveidojis Valsts kancelejas Stratēģiskās komunikācijas koordinācijas departaments, balstoties uz sociālo tīklu un mediju monitoringu. Ziņojuma mērķis ir sniegt pārskatu par identificētajām nepatiesībām un viltus ziņām saistībā ar COVID-19 vakcīnām, kā arī sniegt atsaucē uz skaidrojošu vai atspēkojošu saturu, tādējādi dodot saņēmējiem iespēju reaģēt atbilstoši, pavairojot patiesu informāciju, informējot sabiedrību un atspēkojot nepatiesību. Ziņojums paredzēts tikai valsts iestāžu darbiniekiem.

GALVENIE DEZINFORMĀCIJAS VĒSTĪJUMI

- **Vakcinācija ir eksperiments ar cilvēkiem:** Joprojām ļoti populārs vēstījums, ka vakcīna nav apstiprināta un izgājusi visas klīnisko pētījumu fāzes, līdz ar to vakcinācija ir liela mēroga eksperiments ar cilvēkiem. Tiek izplatītas [viltus ziņas](#), ka Starptautiskā Helsinku Cilvēktiesību federācija plāno atzīt Izraēlas imunizācijas procesu par neapstiprinātu eksperimentu ar cilvēkiem. Vakcīna ir izgājusi visas klīnisko pētījumu fāzes, kas nepieciešamas tās reģistrācijai, un Eiropas Zāļu aģentūra (EZA) reģistrējusi vakcīnu ar nosacījumiem (angliski "conditional marketing"). *Reuters* [atspēkojis viltus ziņas](#) par Starptautisko Helsinku Cilvēktiesību federāciju, taču šis atspēkojums necirkulē Latvijas informatīvajā vidē. *ReBaltica* [atspēkojusi apgalvojumus](#), ka ES apstiprinātās vakcīnas nav izgājušas visas klīnisko pētījumu fāzes. Tāpat ZVA publicējusi savā mājaslapā [informāciju par vakcīnu izstrādes procesu](#) un klīniskajām pētījumu fāzēm, t.sk., tām, kas nepieciešamas, lai zāles reģistrētu.
- **Vakcīnas izraisa negatīvas blaknes:** Sociālajos tīklos izplatās baumas par vakcīnu izraisītajām blaknēm, kā arī video no ASV, kur cilvēki piedzīvo nekontrolētas konvulsijas pēc vakcīnas saņemšanas. Līdz šim [ASV neviens nav ziņojis](#) par šādām vakcīnas blaknēm, tāpēc šos video nevar uzskatīt par pierādījumiem. Latvijā tiek uzskatīts, ka mediji un mediķi neizpauš patieso informāciju, tāpēc mediķu tuvinieki tiek aicināti iesūtīt liecības par vakcīnas blaknēm. Gan SPKC, gan ZVA aģentūra savās mājaslapās publicējušas informāciju par vakcīnu blakusparādībām, tāpat [Pfizer](#) un [Moderna](#) vakcīnu apraksts, t.sk., blakusparādības ir publiski pieejams latviešu valodā. Ja parādās negaidītas blakusparādības pēc vakcīnas saņemšanas, par to ir jāziņo savam ārstam un SPKC.
- **Vakcīnas ir obligātas:** Sociālajos tīklos joprojām cirkulē informācija, ka mediķus piespiež vakcinēties, un tiek aktīvi vākti paraksti [pret obligātu mediku un citu profesiju pārstāvju vakcinēšanu](#). Novēroti pārraporti par [Epidemioloģiskās drošības likuma](#) 30. pantu. Šo pantu [jau skaidrojuši](#) Kopā pret Covid/Вместе против Covid lapa, kā arī atsevišķi Facebook lietotāji citā kontekstā. Apgalvojumus par piespiedu vakcināciju nopietni pastiprinājušas [ziņas par NBS izdoto pavēli](#). Šo gadījumu pašlaik izskata Tiesībsarga birojs.

KOMUNIKĀCIJAS MATERIĀLI, AR KURIEM DALĪTIES TIEŠSAISTĒ

- [ZVA informācija](#) par vakcīnu izstrādi un klīnisko pētījumu fāzēm.
- SPKC atbildes uz biežāk uzdotajiem jautājumiem par vakcināciju pret COVID-19, t.sk., blakusparādībām [latviski](#) un [krieviski](#).
- Eiropas zāļu aģentūras (EZA) [Pfizer](#) un [Moderna](#) vakcīnas apraksti (latviski), t.sk., sastāvs, blakusparādības, lietošana u.tml.
- COVID-19 vakcīnas komunikācijas [rokassgrāmata](#), kuru publicējis Center for Countering Digital Hate (pēc latviešu valodas versijas jautāt, rakstot uz skkd@mk.gov.lv).